

OBSAH

<i>Príhovor</i>	3
<i>Sväté Písmo</i>	4
<i>Otázky a odpovede</i>	8
<i>Čudotvorné ikony</i>	10
<i>Detská stránka</i>	12
<i>Rozhovory s duchovnými</i>	18
<i>Zo zahraničia</i>	20
<i>Životy svätých</i>	21
<i>Akcie BPM</i>	24
<i>Úsmev na svitaní</i>	26
<i>Detstvo a mladosť vladyku Josifa bitoľského a skopského</i>	27
<i>Blahoželenie</i>	29
<i>Recepty</i>	30
<i>Pozvánka</i>	31

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

Spasi Vás Hospodi!

*Obálka: ikona „Pochvala Bohorodici“
pozvánka na ples*

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVIII./2013*

šéfredaktor: Peter Polakovič
redaktori: Alexander Haluška, Marcela
Hvižďáková, Zuzana Sadilková, Juliána
Polakovičová, protodiakon Ján Husár,
Tatiana Mihaličová, Radka Baková, Miro-
slav Humenský, jerej Štefan Pružinský
pokladníčka: Tatiana Mihaličová
technický redaktor: Marcela Hvižďáková
detská stránka: Janka Kobanová, Lenka
Kimáková
redaktori pre distribúciu: Miroslav Pavlen-
ko, Adriána Pavlenková
korektúra: prot. Peter Kormaník

Vydáva:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980

e-mail: istina12@gmail.com
IČO: 17075947

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osviatenosti Rastislava, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok + poštovné 10,40 €

Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:
Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8,
080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.

Cirkevné schválenie.
Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

ISSN 1335-6739
Číslo indexu: EV 3633/09

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Christos raždajetsja!

Drahí naši čitatelia,

ďakujeme Vám za priazeň a pochopenie, ktoré ste nám prejavili v roku 2013. Veríme, že sa Vám naše príspevky páčia a naša Istina je nápomocná pri Vašom duchovnom napredovaní. Spolu s Vami sa tešíme z každého jedného čísla, ktoré vyjde a veríme, že prinesie radosť do Vašich domovov.

Na tvorbe nášho časopisu pracujú mladí ľudia bez nároku na honorár. Sú to mládežníci, ktorým záleží na tom, aby sa zlepšovala kvalita pravoslávneho mládežníckeho časopisu Istina. Snažíme sa o to, aby bol časopis zaujímavý pre širokú škálu čitateľov a každý si v ňom našiel niečo zaujímavé. Snažíme sa Vám prinášať duchovne kvalitné príspevky v duchu pravoslávnej tradície.

Istina je v mnohých cirkevných obciach i praktickou pomôckou pri vyučovaní Náboženskej výchovy.

Náš mládežnícky časopis chceme aj naďalej vydávať aj napriek ťažkostiam, s ktorými sa stretávame (hlavne finančnými). Preto Vás aj touto cestou prosíme o včasnú úhradu predplatného nášho časopisu na rok 2014. Najlepšie na číslo účtu 400 840 9298 / 7500 vedeného v ČSOB. Do správy pre prijímateľa je potrebné uviesť MENO,

PRIEZVISKO a Predplatné Istina 2014 + počet, za koľko kusov je úhrada.

Ročné predplatné + poštovné stojí 10,40€

Chceli by sme Vám zaželať pokojné a radostné prežitie sviatkov Roždestva Hospoda Boha i Spasa nášeho Isusa Christa. Nech pokoj z betlehemských jasličiek naplní Vaše domovy i láska Christova zohreje Vaše srdcia. Nech nádej na Neho osvieti každú jednu ťažkú chvíľku v nasledujúcom roku.

Redakčná rada časopisu Istina

Ty, Hospodine, si môj Ochranca (3. časť)

3, 3 – МНОЗІ ГЛАГОЛЮТЪ ДУШІ МОЕЙ:
НѢСТЬ ПНІА ѿ МѢ ВЪ БѢТѢ ѿГВѢ.
– Mnohí hovoria mojej duši: „Niet
mu záchrany v jeho Bohu“. – Tento
prorokov výrok je pokračovaním
jeho slov o veľkosti nebezpečen-
stva, ktoré mu hrozilo zo strany
nepriateľov. Odvšadiaľ na neho
útočí mnoho a rôznych nepriateľov,
no najviac ho trápia tí, ktorí sa mu
vysmievajú a tvrdia, že stratil Božiu
pomoc a ochranu. No kráľ Dávid
vie, že Boh spravodlivého človeka
neopúšťa v nešťastí, v útrapách,
hoci by aj ťažko zhrešil. Naopak,
aj toho, ktorý bol pre svoj hriech
ponížený, toho Boh pozdvihuje a
robí ho víťazom nad nepriateľmi,
ak vykonal skutočné pokánie. To
prorok vyjadril neskôr slovami:
Hospodin ma ochráni (v. 6).

„Mnohí hovoria mojej duši“ – to
znamená, že hovoria o Dávidovi,
rozširujú o ňom zlovestné chýry,
chcú tým znepokojiť jeho dušu.
Veľmi by si priali, aby do jeho duše
zasiali strach a beznádej, preto roz-
širujú, že nemá záchrany. Dokonca
o Dávidovej záchrane nehovoria
ako o ľudskom čine, ale predpo-
vedajú mu, že ho už ani jeho Boh
nezachráni. Hovoria o jeho živote,
osude, pochybujú, že sa zachráni,
pretože jasne vidia jeho bezmoc-
nosť, Božie odvrátenie sa od neho a
bezvýchodiskovú situáciu.

„Niet mu záchrany v jeho Bohu“
– Toto hovoria Dávidovi nepriate-
lia preto, lebo hľadeli iba na ním
vykonaný hriech, no jeho pokánie
už nevideli.

S veľkou istotou môžeme pred-
pokladať, že keď sa kráľ Dávid
modlitebne obracal k Bohu a hovo-
ril o množstve svojich nepriateľov,
máme tým rozumieť nielen vonkaj-
ších, viditeľných nepriateľov, ktorí
mu strpčovali život, ale aj vnútor-
ných nepriateľov, akými sú vlastné
telo, ktoré neprestajne bojuje proti
zákonu svedomia a rozumu, ďalej
hriešny svet, nečestných a bezbož-
ných ľudí, ktorí iných privádzajú
do poblúdenia a pokušenia a nako-
niec aj prvého nášho nepriateľa spá-
sy – diabla, ktorý neustále pokúša
a usiluje o našu záhubu. Všetci títo
Dávidovi nepriatelia chceli v duši
kráľa vzbudiť myšlienky zúfalstva
a pochybnosti o Božej milosti, aby
ho skutočne zahubili. Preto vo svo-
jej modlitbe k Bohu Dávid hovorí:
„Mnohí hovoria mojej duši: zby-
točne sa spoliehaš na Božiu pomoc;
niet pre teba záchrany od Boha“. Tak
konali aj bezbožní židia, keď sa
rúhali Christovi ukrižovanému na
kríži a keď hovorili: „Spoliehal sa
na Boha: nech Ho teraz vyslobodí,
ak je Mu milý“ (Mt 27, 43).

3, 4 – ТЫ ЖЕ, ГДН, ЗАСТѢПНИКЪ МОЙ
ѿИ, СЛАВА МОА, Н ВОЗНОСЯЙ ГЛАВѢ МОЮ.
– Ale Ty, Hospodine, si môj Ochranc-
ca, moja sláva, Ty pozdvihuješ
moju hlavu. – V zložitých a ťažkých

okolnostiach života je potrebné utiekať sa iba k Bohu a privolávať Ho na pomoc s oduševnením, srdečnou a vrúcnou modlitbou. To isté nám ukazuje aj kráľ Dávid, ktorý sa nespolieha na svoje kráľovstvo, na svoju moc, vládu a vojsko, no verí, že Boh je jeho ochrana a sláva a dúfa, že Jeho pravica bude skoro povýšený. Žiadne myšlienky, žiadne zlé úmysly (pedsavzatia) Dávidových nepriateľov nemohli rozkolísať tvrdosť jeho viery v Boha a odvrátiť ho od nádeje na Božiu milosť a Jeho ochranu. Celý Dávidov život, všetky okolnosti jeho života, smutné i radostné, sú jedinečným potvrdením toho, že vždy neochvejne Boha vyznával. Akoby

hovoril: Nech moji nepriatelia hovoria, že je zbytočné a márne úfať, spoliehať sa na Boha, všetci budú oklamaní. Ty, Hospodín, nikdy neopúšťaš tých, ktorí v Teba veria a preto ja vždy poviem: Ty si môj Ochrana, Ty si moja sláva, Tebou jediným sa chválím a Ty ma nevydáš mojim nepri-

ateľom, aby ma zneuctili. Iba Ty môžeš pozdvihnúť moju hlavu. Pozdvihnutie hlavy, jej pozdvihnutie nahor, označuje stav radosti a veselosti ducha, a naopak, sklonenie hlavy, zmeravenie tváre je znakom smútku a nárekov. Niektorí ľudia sa nazdávajú, že ich sláva spočíva v ich významnom pôvode, v pozemskom šťastí, v bohatstve, v blahobyte, alebo v čomsi podobnom – no iba na jediného Boha sa treba spoliehať, len Boh môže človeka osláviť. Slávou spravodlivého je Boh, na ktorého kládol nádej. A komu je slávou Boh, ten pozdvihne hlavu, t.j. nájde spásu vo svojom Bohu. Tento verš je odhodlanou odpoveďou kráľa Dávida všetkým,

ktorí považovali jeho stav za beznádejný.

3, 5 – Γλῶσσο
 μοῦμου κο γὰρ
 βοῶντες, ἢ
 οὐκ ἔλπισα μὲν
 ὡ γοῦν ἐγὼ
 βοῶν. – Mojim
 hlasom som k
 Hospodinovi
 zvolal, a On
 ma vypočul zo
 svojho svätého
 vrchu. – Kvô-
 li tomu Bohu
 priášame
 srdečne svoje
 modlitby, pre-
 tože veríme,
 že ich skoro

ný hlas nie je schopný vyzývať k Bohu, je prostriedkom.

„On ma vypočul zo svojho svätého vrchu.“

– Takto sa to vnímalo v starobyľom Izraeli. Vtedy si mysleli, že Hospodin Boh býva v Arche na Sione (por. 3Kr 8, 16), tam Mu obetovali, tam sa Hochodili pýtať

vypočuje. Ak Hospodin vypočul Dávidove modlitby predtým, tak ju vypočuje aj teraz, pretože „blízko je Hospodin k tým, ktorí Ho prizývajú“ na pomoc „v pravde“, t.j. na pomoc pri dobrom diele (Ž 144, 18). Podobne ako tento verš začínajú ešte dva žalmy – 76 a 141 (Глаголюмъ моимъ ко гдѣ воззвѣхъ...).

Pod vzývaním (hlasom som zvolal), hovorí blažený Theodorit, je treba rozumieť nie hlas, nie plač, no duševnú horlivosť. Pretože Mojžišovi, hoci mlčal, Boh povedal: Čo vyzývaš ku Mne? (2Mjž 14, 15). Pod hlasom tu preto treba rozumieť vnútornú prosbu srdca a rozumu k Bohu. Hlas je len „zhmotnením“ myšlienok srdca a rozumu, samot-

na rozličné otázky. Potvrdzuje to aj svätý Atanáz, keď hovorí: Tieto slová sú vyslovené v súlade so všeobecným chápaním. No dodáva, že pod svätým vrchom môžeme chápať Boží príbytok vo všeobecnosti, t.j. nebo a taký zmysel majú aj výrazy: na Tvoju svätú horu (Ž 14, 1) alebo priblížte sa večným horám (Mich 2, 9). Božia svätá hora môže označovať aj tú horu, z ktorej sa modlil Jednorodný Boží Syn a o ktorej je povedané: bude v posledné dni zjavená Hospodinova hora (Iz 2, 2), pretože týmto výrokom proroka Izaiáša sa označuje zjavenie sa Hospodina – Mesiáša, Jeho príchod na konci vekov.

Pod svätou horou tu teda žalmista rozumie miesta osobitej neviditeľnej Božej prítomnosti, ktoré sa v jeho dobe Izraelitmi obzvlášť zbožne uctievali. Sú nimi v prvom rade chrám (v dobe Dávida to bol svätostánok s Archou zmluvy, ktorý sa nachádzal na hore Sion) a ďalej nebo, nebeský Jeruzalem (Hebr 12, 22).

Prorok Dávid v tomto žalme, obzvlášť vo 4. až 5. verši, predkladá učenie o modlitbe. Podľa žalmistov je modlitba jedným z troch prostriedkov, ktorými je možné zmieriť sa s Hospodinom, dôjsť k ospravedlneniu. Ďalšími sú úprimné pokánie a cnostný život podľa Zákona, vyvierajúci z čistého srdca. Žalmisti o sebe hovoria, že veľmi milujú Hospodinov Zákon (Ž 118, 163, 167), že „hltali“ slová Zákona celým svojím srdcom (118, 11. 34. 111), nachádzali v ňom prameň pre svoj život (118, 50) a preto ho považovali za vzácnejší než zlato a sladší ako med (18, 11; 118, 72. 103. 127). Modlitba je prostriedkom k spásu. Je nevyhnutným prostriedkom, nezameniteľným. Modlitba – to bol život žalmistov, cez modlitbu chceli dosiahnuť spoločenstvo s Bohom. V modlitbe vyjadrovali všetky svoje radosti i žiaľ, nachádzali v nej pokoj, radosť, nádej a povzbudenie do ďalšieho života. Žalmisti, medzi nimi aj kráľ Dávid, verili, že modlitba je skutočným spoločenstvom so živým Bohom, že vytvára osobný vzťah s

Ním, že modlitba je ako dýchanie ľudskej duše. Verili, že každá modlitba, povzdych či prosba je Bohom prijatá, vypočutá a že čoskoro dá na ňu Boh odpoveď. To vyjadruje kráľ Dávid v tomto treťom žalme, keď je presvedčený o tom, že modlitba je Bohom vypočutá ešte skôr, než ju spravodlivý človek vyriekne (Ž 3, 5; 4, 4; 90, 15).

Použitá literatúra:

АФАНАСИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва : Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ФЕОДОР ИТ КИРСКИЙ, бл.: Изъяснение псалмов. Москва 2004. ISBN 5-94625-081-7.

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаевская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

ТОЛКОВАЯ ПСАЛТИРЬ с подстрочным комментарием и краткой историей. Москва 2006.

Protodiakon Ján Husár

O tázka: „Otče, aký máte názor na našu roždestvenskú domácu výzdobu? Je potrebné mať doma v čase roždestva IC XC ozdobený stromček alebo výzdobu? Ak áno, počula som, že stromček by mal byť živý, čo je na tom pravdy? Ako by to malo všetko vlastne byť, aj keď z toho všetkého je najdôležitejšie Sv. Prijímanie. Spasi Hospodi!“

Odpoveď: „Drahá sestra v Christu! Stromček doma na roždestvo môže i nemusí byť. Keď ho niekto nemá, lebo chce sviatkovať skromne, dobre robí a keď ho niekto postaví na slávu Božiu, tiež dobre spraví, len nech sa všetko robí na slávu Božiu! Hlavné je, aby v deň roždestva Christovho, ako správne píšeš, sme všetci boli pri narodení Christa na sv. prijímaní a aby otec rodiny hoci len dvoma vetami povedal všetkým doma, o čom je sviatok roždestva Christovho a poďakoval spolu s ostatnými za všetko čo nám Boh dal. Keď to nemôže alebo nechce urobiť otec, nech to urobí mama alebo hoci aj niektoré staršie dieťa, len nech sa to povie, aby všetci vedeli, že život s Bohom nie je len vec kňazov v chráme, ale že je to niečo, čo prežívajú a majú radi aj naši rodičia, blízky, každý obyčajný dobrý človek. Keď sa takto bude robiť, nikomu sa nikdy nepodarí zobrať nám Boha a Božiu lásku z našich rodín, z nášho každodenného života. Čo človek

zažije v detstve a počuje od svojich milovaných rodičov, to sa v ňom hlboko zakorení na celý život. Čo sa týka stromčeka, najkrajšie je, keď je živý, no skúsme ho, keď na to máme podmienky, aj sami vypesťovať, svojimi rukami, lebo Boh chce v prvom rade naše srdce, našu lásku, našu prácu, nás samých.

S láskou v Christu

prot. Štefan Pružinský ml.

O tázka: „Slava Isusu Christu, otče, chcem sa Vás opýtať, čo máme robiť a ako máme odpovedať, ak nám niekto praje „Veselé Vianoce“, ktoré my neslávime, ale tých ľudí nechceme uraziť, lebo sú to naši známi a niektorí aj rodina.“

Odpoveď: „Sláva na viki Bohu! Keďže oni to myslia vo väčšine prípadov dobre a úprimne, myslím, že najlepšie je popriať aj im od srdca všetko najlepšie, napríklad pekné a Bohom požehnané dni. S takými všeobecnými slovami im prejavíš úctu a lásku a nikoho neurazíš. V prípade, že by išlo o ľudí, ktorí sa zaujímajú o duchovný život, v takom prípade je možné im povedať niečo aj o tom, že my sviatkujeeme nie Vianoce, ale narodenie Christovo približne o dva týždne s Cirkvou a nie so svetom. Duchovných ľudí to obohatí a veľa im to prinesie podľa slov Svätého Písma: „Daj poučenie múdreho a bude

ešte múdrejší, počúvaj spravodlivého a rozšíriš si poznanie“ (Pr 9, 9). V prípade, že ide o niekoho, kto nemá záujem počúvať niečo duchovné alebo je dokonca nepriateľsky naladený voči Cirkvi alebo pravoslávii, takému nič viac nemá zmysel hovoriť podľa slov Sv. Písma: „Nenapomínaj zlého, aby ťa neznenávidel, napomínaj múdreho a bude ťa mať rád“ (Pr 9, 8).

S láskou v Christu

prot. Štefan Pružinský ml.

❖ otázka: „Je pravoslávny veriaci povinný každú nedeľu sa zúčastňovať na bohoslužbe? Ak áno, od ktorej časti bohoslužby? Ak nie, môže ísť raz za čas na Bohoslužbu, keď prijal sv. tajinu pokánia?“

Odpoveď: „Pravoslávny veriaci nie je nič povinný, pretože Pravoslávna cirkev nič nenariaďuje, ani nevyhlasuje za povinné. No odpoviem Ti z inej strany, tej pravoslávnej. Predstav si človeka, ktorého máš veľmi rád. Budeš sa niekoho pýtať, koľko minimálne sa s ním musíš stretávať? Asi nie. A takto podobne je to aj s bohoslužbami. Oni existujú kvôli tomu, aby sme pri nich počúvali Božie slovo, poďakovali Bohu, oslávili Boha, prijali Christa a stretli sa s ostatnými veriacimi, ktorí spoločne tvoria Cirkev. Stretávať sa s ľuďmi pri modlitbe a bohoslužbe je v Cirkvi zaužívané preto, lebo Bohu môžeme poslúžiť

jedine tak, že sa budeme živo zaujímať o svojich blížnych a najmä bratov a sestry vo viere, že sa im nebudeme vyhýbať, že im poslúžime. Bez spoločenstva s ľuďmi sa nedá spasiť, ani duchovne žiť. Aj Christos nám radí, aby sme nikoho neprehliadali, nikým nepohrdali, ale všetkým slúžili. Keďže, ako vidíš, bohoslužby sú veľmi potrebné pre službu Bohu a ľuďom, mali by sme ich mať radi. Oni aj nám samým veľmi pomáhajú, sú prameňom povzbudenia, poslinenia, vzdelanosti, útechy a duchovnej sily. A ak ich budeme mať naozaj radi, budeme hľadať možnosť, ako sa na nich zúčastňovať čo najviac. Tiež budeme radi, ak sa budeme môcť zúčastniť na celej bohoslužbe od začiatku do konca, ak nám v tom, samozrejme, nebude brániť nejaká veľmi vážna a neodkladná záležitosť. Svätý Ján Lestvičník hovorí, že podľa vzťahu človeka k bohoslužbám je možné najobjektívnejšie uvidieť jeho vzťah k Bohu aj ľuďom. A ešte odpoveď na poslednú otázku. Ak človek prijal svätú tajinu pokánia naozaj úprimne, čiže ak učinil hlboké a pravdivé pokánie, potom určite nebude chcieť prísť na bohoslužby iba raz za čas, ale s neprekonateľnou radosťou a túžbou bude utekať do chrámu vždy, keď to bude aspoň trochu možné.“

S hlbokou úctou a láskou v Christu

prot. Štefan Pružinský ml.

Čudotvorné ikony

Ikona Božej Matky „Známenije“ (Novhorodskaja)

Ikony Božej Matky, známe pod menom „Známenije“, sa v Rusku objavili v 11. – 12. storočí a pomenovanie dostali podľa zázračného znamenia Novhorodskej ikony, ktoré sa stalo v roku 1170.

V tomto roku spojené sily niektorých ruských kniežat, vedené synom Suzdaľského kniežaťa Andreja Bohoľubského, sa priblížili k múrom Veľkého Novohradu. Novohradčania sa museli spoliehať už iba na Božiu pomoc. Dni i noci sa modlili a prosili Hospodina, aby ich neopustil. V tretiu noc novohradský arcibiskup Ilija počul zvláštny hlas, ktorý mu povedal, aby vzal z chrámu Preobrazenia ikonu Presvätej Bohorodičky a zavesil ju na hradný múr. Keď prenášali ikonu, nepriatelia začali strieľať do zástupu šípy a jedna zo striel sa zapichla do tváre Bohorodičky. Z očí Jej vytiekli slzy a ikona sa obrátila tvárou k mestu. Po tomto Božom znamení na nepriateľov padol neopísateľný strach, začali sa medzi sebou zabíjať a Bohom povzbudení Novohradčania sa bez strachu pustili do boja a zvíťazili. Na pamiatku zázračnej záchrany Nebeskou Kráľovnou, arcibiskup Ilija vtedy ustanovil sviatok na počesť Znamenia Božej Matky, ktorý dodnes sviatkuje celá Ruská cirkev.

Athoský jeromník Pachomij Logofet, ktorý prišiel na sviatok ikony do Ruska, napísal na tento sviatok dva kánony. Na niektorých Novhorodských ikonách „Známenija“, okrem Božej Matky s Predvečným Mládencom, sa zobrazujú aj zázračné udalosti roku 1170. Čudotvorná ikona sa 186 rokov po tomto zjavení nachádzala v chráme Preobrazenia Hospodňa. V roku 1356 bol v Novohrade postavený chrám Známenija Presvjatoj Bohorodicy, ktorý sa neskôr stal chrámom Znamenského monastiera.

Množstvo kópií ikony „Známenija“ sú známe po celom Rusku. Mnohé z nich sa preslávili zázrakmi v miestnych chrámoch a boli pomenované podľa miesta, kde sa zázrak stal. K takýmto kópiám ikony „Známenija“ patria ikony Dionisievo-Hlušickaja, Abalackaja, Kurskaja, Korčemnaja, Serafimo-Ponetajevskaja a iné.

Sviatkovanie ikony je ustanovené na 27. novembra/10. decembra.

Pri tejto ikone sa modlíme za návrat stratených a modlitby tak tiež chránia pred krádežami.

Modlitba prvá:

Ó presvjatája i preblahoslovénaja Máti sladčjšaha Hóspoda nášeho Iisusa Christá! Pripádajem i poklaňajemsja Tebí pred svjatóju čudotvórnoju ikónoju Tvojeju, vospominájušče dívnoje známenije Tvojeho zastuplénija, velíkomu Novúhradu ot nejá javlénnoje vo

dní rátnaho náš našéstvija. Smirénno mólim Ťá, vsesílnaja róda naše-
ho Zastúpnice: jákože drévle otcém
nášym na pómošč tohdá uskoríla
jesí, táko i nýňi nás nemoščných
i hříšnych Tvojehó Máterňaho
zastuplénija i blahopopečénija
spodóbi. Spasí i sochraní, Vladý-
čice, pod króvnom mílosti Tvojejá.
Cérkov Svjatúju utverdí, hrád tvój,
(obíteľ tvojú) i vsjú stranú našu
pravoslávnuju i vsích nás, pripá-
dajuščich k Tebí s víroju i ľubóviju
i umilénno prosjáščich so slezá-
mi Tvojehó zastuplénija, pomíľuj i
sochraní. Jéj, Hospožé vsemílosti-
vaja! Umilosérdisja na ný, obure-
vájemyja hrichmí mnóhimi, prostrí
ko Christú Hóspodu bohoprijím-
nyja rúci Tvojí i predstáťstvuj
za nás pred blahostiju Jehó, pro-
sjašči nám proščénija prehrišénij
nášich, blahočéstnaho mírnaho
žitíj, blahíja christiánskija končiny
i dóbraho otvíta na Strášnim Sudí
Jehó: da spasájemi vsesílnymi Tvo-
jími k Nemú molítvami, blaženstvo
rájskoje unaslídujem, i so vsími sv-
jatými vospojém prečestnoje i veli-
kolípoje ímja dostopoklaňájemyja
Trójcy, Otcá i Sýna i Svjataho Dú-
cha, i Tvojé vélije k nám milosérdije
vo víki vikóv. Amíň.

Modlitba druhá:

Ó Presvjatája Hospožé, Vladý-
čice naša Bohoródice, nebésnaho
Carjá Máti, naša že Zastúpnice i
pomóšnice, preizbránnaja Otro-
kovíce, nenadíjuščichsja nadíjanije,
boľných iscilénije, sírych predstá-

teľnice, nahím odíjanije, skorbjáščym
uťišénije i rádošť, obídímym pokro-
vítelnice, vsím súščym v bidách i
napástech pomožénije i zastupléní-
je! Ó Vsemílostivaja Hospožé, Dívo
Bohoródice Vladýčice! Tý zříši bidý
nášja, skórbi i napásti: pomozí nám
nemoščným, skvérnym i neispráv-
lennym, pečálnym, skorbjáščym i
ozlóblennym: otímí ot nás sijú pečál',
naprávi nás, jáko stránnych: obí-
dy nášja tý vísi, razříší ích, jákože
móžesi i vóliši. Ne dážd', Hospožé,
vo otčájanije vpásti: jáko ne ímamy
inýja pomóščnicy i predstáťel'nicy,
ni blahíja uťíšitel'nicy, tókmo Tebé,
ó Vladýčice, Zastúpnice, Dívo boho-
izbránnaja, Caríce vsejá tvári! Tímže
na Tvój prečestnýj óbraz známenija s
predvíčnym Mladéncem vzirájušče,
cilújem so vzdychánijem, i priklo-
ňám hlavý i kolína do zemlí. Prízri
blahosérdijem, vsepítaja Bohoródi-
ce: uslyší, preblahája: ne otríni, no
blahovolí pomílovati: ne otvérzi
nášeho vzdychánija. Niktóže bo, k
Tebí pritekájaj, posrámlen ot Tebé
ischódit: no vsják prosjáj blahodáť
i mílošť prijémlet. Tebí mólimsja i
míli sja díjem, ó Máti Vsemílostiva-
ja: ne prézri molénija rabóv Tvojích
(mená), moláščichsja Tebí: pomíľuj,
Vladýčice, pokrýj, sobľudí, sochraní
Tvojím zastuplénijem, i nastávi na
pút' spasénija v sém víci, a v búduš-
čem víčnyja izmí múki. Jáko blaho-
slovéna i preproslávléna jesí nýňi i
vsehdá i v bezkonéčnyja víki vikóv.
Amíň.

Pripravila Juliána Polakovičová

Tvrdý boj

Nielen Izraeliti hľadali na púšti pokrm a vodu. Amalekiti, ktorí žili v tomto stepnom údolí, chceli mať oázy len pre seba a rozhodli sa prišielcov odohnať od studní a prameňov. Krúžili okolo tábora Izraelitov, aby sa pripravili na útok.

Mojžiš vedel, že musí rýchlo konať, keď sa chce nepriateľov zbaviť. Vyvolil si Jozueho, statočného mladého muža, aby hneď na druhý deň viedol mužov Izraela do boja proti Amalekitom.

„Ja sám budem stáť na končiari vrchu s palicou Božou v ruke,“ upokojoval ich Mojžiš.

Izraeliti tiahli do boja a Mojžiš s Áronom a Hurom vystúpili na končiar vrchu. Potom Mojžiš zdvihol ruky, pobádajúc tak Izraelitov do boja a súčasne prosiac Boha o pomoc.

Izraeliti neboli zvyknutí bojovať. Mojžiš so zdvihnutou palicou, s ktorou už vykonal toľko zázrakov, im dodával odvalu.

Zdvihnuté ramená ho však začali bolieť, a preto ich z času na čas musel spustiť. Vždy keď tak urobil, začali Izraeliti ustupovať. Len čo ich však zdvihol, opäť boli mocní a Amalekitov zatláčali.

Hodiny sa míňali a Mojžiš bol čoraz unavenejší. Vtedy Áronovi a Hurovi napadla spásonosná myšlienka. Podsunuli pod neho kameň, aby si mohol sadnúť. Držali mu ruky, jeden sprava, druhý zľava, a tak ich mal zdvihnuté až do západu slnka.

Tak sa podarilo Izraelitom poraziť Amalekitov. Mojžiš na znak vďaky postavil na tomto mieste oltár.

Deľba práce

Izraeliti putovali ďalej, kým neprišli k vrchu, kde Pán prvý raz prehovoril k Mojžišovi z horiaceho kra.

Tam mu prisľúbil pomoc na jeho ceste a svoj sľub aj splnil.

Ale Mojžiš bol už veľmi unavený. Veď musel riešiť problémy celého národa. Izraeliti sa napriek Božej pomoci a добрôte stále žalovali a reptali. A tak musel ešte aj urovnávať spory a učiť ich Božím zákonom.

Jedného dňa prišla do tábora nečakaná návšteva. Bol to Jetro, Mojžišov test, a priviedol so sebou aj jeho ženu Seforu a oboch synov. Mojžiš sa potešil.

Jetro sa dopyčul o zázračných Božích skutkoch a Mojžiš mu porozprával o všetkom, čo sa udialo. O svojej práci však nepovedal nič. No Jetro videl, ako sa stará o svoj ľud, ako pred ním stoja celé zástupy, aby mu predniesli svoje problémy a spory.

„Prečo sa celý deň staráš o toľko ľudí?“ spytoval sa ho večer.

„Musím to robiť,“ odvetil Mojžiš. „Musím im byť sudcom aj učiteľom.“

„To nie je dobré ani pre teba, ani pre nich,“ povedal mu Jetro, „unavias sa, kým prídu na rad. Potrebuješ pomoc. Počúvni moju radu a vezmi si pomocníkov. Musia to byť muži, ktorým dôveruješ a ktorí počúvajú Boha. Rozdeľ sa s nimi o prácu pri urovnávaní sporov. Tebe nech predkladajú len tie zložitejšie prípady.“

Mojžiš počúvol Jetrove slová, lebo bol skromný. Vyvolil si dôveryhodných a spoľahlivých mužov, ktorí mu mali pomáhať izraelský ľud viesť a učiť.

Pripravila Janka Kobanová

Prišiel posledný mesiac v roku a my sme vymysleli pre Vás úlohy. Niečo pre šikovné ručičky, ale aj pre hlavičky.

1. Hneď v prvej úlohe si preveríme, či viete počítať. Vypočítajte príklad a napíšte výsledok pod príklad a pod ten výsledok priradte správne písmenko, ktoré je v hornej tabuľke.

V	CH	D	M	O	R	A	P	T	J	Y	E	S	I	H	B	C
1	3	2	0	4	6	10	7	9	8	5	12	14	16	15	18	20

príklad:	1.1	2+1	6.2	10:5
výsledok:	1			
písmeno:	V			

príklad:	0+1	2+2
výsledok:		
písmeno:		

príklad:	6:2	3+3	5.2	0.1
výsledok:				
písmeno:				

príklad:	14:2	2.3	6+6	7+7	1+0	3+5	15-5	3.3	2+3	4.2	7+3
výsledok:											
písmeno:											

príklad:	9.2	3+1	9+6	5-1	9-3	8-4	1+1	8+8	5.4	8-3
výsledok:										
písmeno:										

2. V tejto úlohe je tropar, ale stala sa nám chybička, pomotali sa slovíčka a Vašou úlohou bude ich vrátiť na miesto.

Tropar hl.4

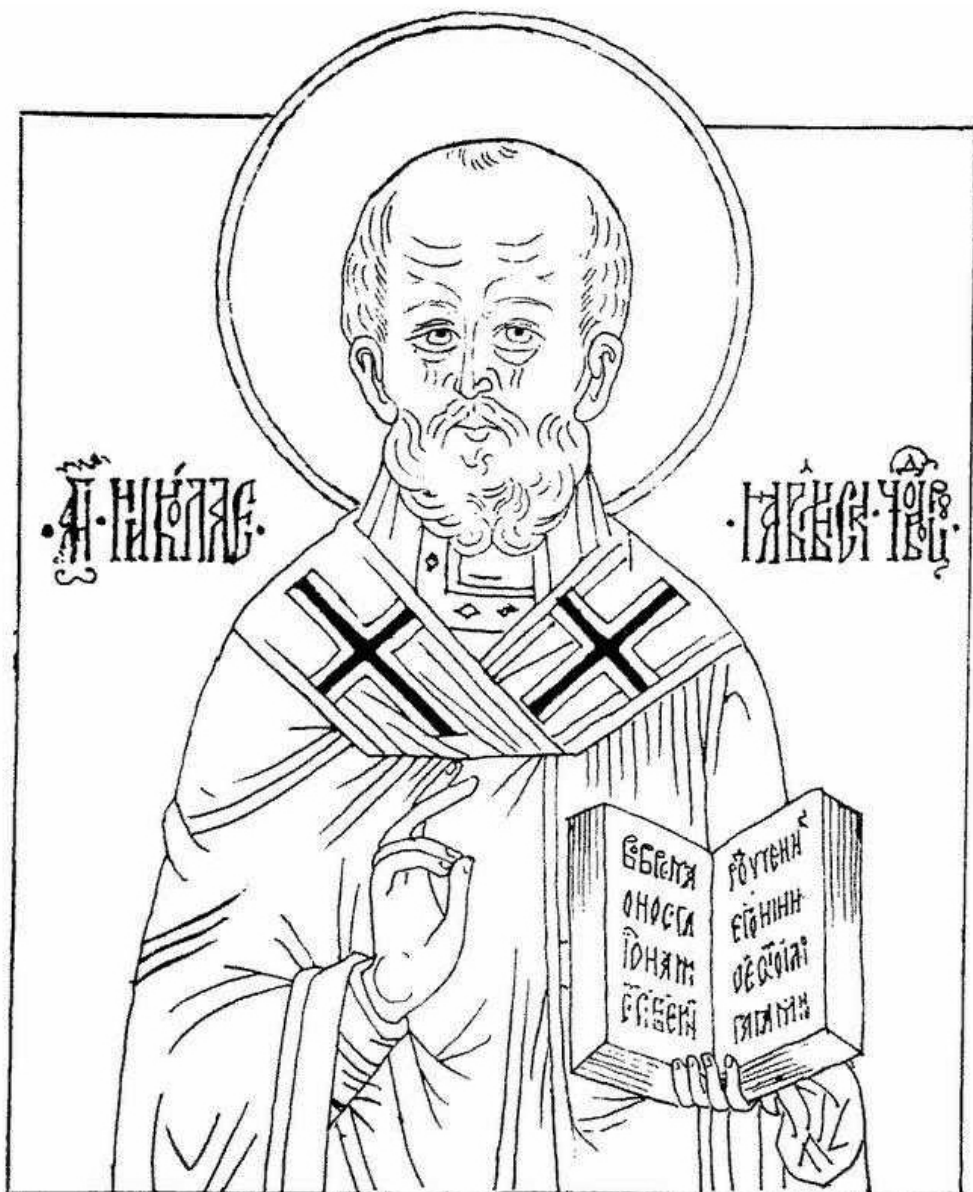
Pravilo viry, i obraz , vozderžanija učiteľa, javi ťa tvojemu, jaže veščej

Istina: seho radi sľažal jesi vysokaja, niščetoju bohataja,

Svjačennonačalnič , moli Christa Boha spastisja našim.

Nikolaje, dušam, krotosti, smirenijem, stadu, otče,

3. V poslednej úlohe, ako zvyčajne, na Vás čaká obrázok, aby ste si ho vymaľovali.

Pripavila Natálka

Гласъ ѿ (8. hlas)

Тропáрь: Съ вѣсотѣи снѣзшѣлз ѿ сѣи
блгоутрóбне, погребѣнїе прїалз ѿ сѣи
трїднѣвное, да насъ освободїши стрáстѣи,
жнвотѣи ѿ вóскрѣнїе насѣ, гдѣи слава тебѣ.

*S vysotý snížšél ješí Blahoutróbnе, pohrebénije
prijál ješí tridnévnoje, da nás svobodíši
strastěj, Životé i Voskresénije naše, Hóspodi
sláva Tebí.*

*Z výsosti, Blahoútrobný, si zostúpil
a pochovanie prijal si trojdňové, aby si nás
oslobodil od vášní. Život a Vzkriesenie naše,
Hospodine, sláva Ti.*

КОНДА́КЪ: ВОСКРѢСЪ НЗЪ ГРО́БА, ОУМѢ́РШЫА
ВОЗДВ́ИГЛЪ Ё́СН, Н А́ДАМА ВОСКРѢ́СЛЪ Ё́СН, Н
Е́ВА ЛИ́КЪЕТЪ ВО ТВО́ЕМЪ ВОСКРѢ́НІИ, Н МІ́РСТІИ
КОНЦЫ́ ТОРЖЕСТВѢ́ЮТЪ, Ё́ЖЕ НЗЪ МѢ́РТВЫХЪ
ВОСТА́НІЕМЪ ТВО́ИМЪ, МНОГОМІ́ЛТНЕ.

*Voskrés iz hróba, uméršyja vozdvíhl jesí,
i Adáma voskresíl jesí, i Jéva líkújet vo Tvojém
voskreséniji, i mirstíji koncý toržestvújut, jéze iz
mértvych vostánijem Tvojím, Mnohomílostive.*

*Povstanúc z hrobu pozdvihol si zomrelých,
Adama si vzkriesil, Eva plesá v Tvojom
vzkriesení a končiny sveta oslavujú
zmŕtvychvstanie Tvoje, Mnohomilostivý.*

Pripravila Tatiana Mihaličová

Milí čitatelia, dnes Vám prinášame rozhovor s diakonom Miroslavom Humenským, diakonom katedrálneho chrámu sv. Alexandra Nevského v Prešove.

Otázka: Otče, aká bola Vaša cesta na Pravoslávnu bohosloveckú fakultu?

Odpoveď: Dalo by sa povedať, že od malého chlapca som mal veľmi blízko ku chrámu. Každú nedeľu som u nás, odkiaľ pochádzam, v chráme obsluhoval. Samozrejme, aj mne sa občas nechcelo ráno vstávať a ísť v nedeľu do „cerkvi“. Vtedy zakročila moja babka, padlo pár ostrých slov a bolo rozhodnuté. Do cerkvi sa ísť muselo. Vtedy som to vnímal veľmi zle. Niektorých ľudí práve to odrádza od chodenia do chrámu, pretože na nich rodičia alebo starí rodičia tlačili. No na mňa to malo veľmi pozitívny vplyv a s odstupom času sa na to dívam tak, že práve to vo mne vzbudilo lásku ku chrámu a Cirkvi. Dalo by sa povedať, že práve moja babka je pre mňa obrovskou životnou školou. Na to, ako sme sa spolu učili postup sobotnej večernej a na základy cirkevnosloviančiny, v jej podaní, nikdy nezabudnem. Počas stredoškolského štúdia mi Boh požehnal dostať sa do Bratstva pravoslávnej mládeže – SYNDESMOS a tam som zistil, že mladí ľudia, pre ktorých je život v Christu veľmi

dôležitý, sú úplne normálni ľudia, ktorí sa vedú aj zasmiať a posranovať. Po skončení strednej školy som sa preto rozhodol študovať na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove.

Otázka: Aké boli Vaše študentské časy na PBF?

Odpoveď: Ak by som to zhrnul do jedného slova, tak by som povedal, že to bolo neuveriteľné. Na hodiny spevu, liturgiky alebo Nového Zákona spomínam veľmi rád. Okrem budovania našich vedomostí sme si budovali nové priateľstvá s novými ľuďmi. Práve na fakulte som stretol ozajstných priateľov, ktorí mi dokázali pomôcť v akejkolvek chvíli, ale takisto sme boli na rovnakej vlnovej dĺžke, čo sa týkalo stvárňovania „blbostí“ ☺. Nebol týždeň, v ktorom by sme nezažili komickú situáciu.

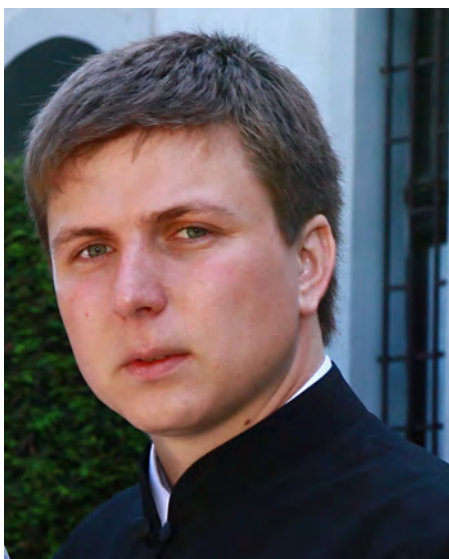
Otázka: Aký je Váš najúsmevnejší zážitok z tohto obdobia?

Odpoveď: Asi každý z nás pozná porekadlo: „Veľa zážitkov, málo spomienok“. Ja na svoje študentské obdobie mám veľa zábavných spomienok. Veď to nie je až tak dávno, čo som skončil našu bohosloveckú fakultu. Ale ak by som mal jednu príhodu povedať, tak by som spomenul to, ako sme spolu s chlapcami na seminári skúšali čerstvo zakúpené uhlíky a ladan. V jednej izbe sme tak nadymili, že spod

dverí sa na chodbu valili kúdoly dymu. Ak ste stáli na chodbe, tak by ste si pomysleli, že na izbe horí. Takisto veľmi krásne spomienky sú na nedele, kedy sme prichádzali na seminár z domu. Každý so svojím kúskom jedla prispel do nedeľnejšej „veľmi neskorej“ večere.

Otázka: Čo by ste odkázali terajším študentom na PBF?

Odpoveď: Ako som už spomínal, som čerstvým absolventom fakulty a preto by som terajším študentom na PBF, a zvlášť študentom teológie, odkázal, aby čo najčastejšie navštevovali chrám a bohoslužby. Ak je to možné, aby čo najčastejšie boli účastní na pravoslávnych bohoslužbách, v ktorých je to ozajstné bohatstvo pravoslávnej teológie. Pre mladého človeka môže byť chrám neuveriteľnou duchovnou vzpruhou a dokáže mu pomôcť v jeho problémoch. Aj

ja sám, keď som býval na seminári, som chodil do chrámu nielen na bohoslužby, ale občas som bol v chráme, keď mi nebolo celkom najlepšie a nachádzal som odpovede na nezodpovedané otázky môjho života.

Pripravil Miroslav

Nie vy ste si mňa vyvolili, ale ja som si vyvolil vás a ustanovil som vás, aby ste šli a prinášali ovocie a vaše ovocie aby zostávalo, tak, aby vám Otec dal, čokoľvek by ste v mojom mene prosili od Neho.

Ján 15:16

V Nórsku za nosenie krížika na krku vyhodili moderátorku

Môže byť retiazka s krížikom na krku dôvodom k prepusteniu z práce? Vyzerá to tak, že áno, ak žijete v Nórsku, a ak ste pracovník NRK štátnej televízie a rádiovysielacej spoločnosti, uvádza talianská La Repubblica. Sir Kristin Saelmann, populárna osobnosť nórskeho správy bola uvoľnená zo svojich povinností, pretože, v tom čase, keď viedla vysielanie, mala na krku retiazku s krížikom 1,4 cm dlhým. Niektorí diváci, najmä členovia miestneho moslimského spoločenstva, protestovali proti tomu, vyhlasujúc, že retiazka s krížikom uráža islam a tento symbol negarantuje neustrannosť televízie. Žurnalistka, jedna z najpopulárnejších a najznámejších nórskej verejnej televízie, bola oslobodená od svojich povinností a má zakázané viesť programy, aby nebola prameňom rozporov a trestných činov.

Udalosť, označuje La Repubblica, veľmi pripomína príbeh spolupracovníčky leteckej spoločnosti British Airways Nade Evejde, ktorá vyhrala svoj súdny spor po siedmych rokoch. Európsky súd pre ľudské práva priznal, že žena bola diskriminovaná.

V januári 2013 Európsky súd pre ľudské práva vyniesol rozsudok vo veci štyroch kresťanov z Veľkej Bri-

tánie. Týkalo sa to porušenia deviataho článku Európskej konvencie o ochrane práv človeka, v súlade s ktorou má každý človek právo na slobodu vyjadrenia vlastného názoru, na slobodu vyznania a náboženstva.

Súd vyhovel návrhu bývalej pracovníčky britskej leteckej spoločnosti British Airways Nadi Evejde, prepustenej za nosenie krížika na krku, a zaviazal leteckú spoločnosť vyplatiť jej náhradu škody vo výške 32 tisíc eur. Avšak v ďalších troch podobných prípadoch boli návrhy zamietnuté.

Takými zamietnutými prípadmi boli aj nasledujúce. Súd ustanovil, že správa nemocnice mala pravdu, keď žiadala od zdravotnej sestry Shirley Chaplin dať si dole krížik z dôvodu bezpečnosti a hygieny. Samotná žalobkyňa tvrdila, že kvôli odmietnutiu sňať si kríž stratila robotu.

Európsky súd pre ľudské práva tiež nevyhovel návrhu Harryho Mc Farlana a Lilian Ladel. Harry Mc Farlan, psychoanalytik, odmietol poskytovať rady homosexuálnym párom vo veci pohlavných vzťahov. Prepustili ho. Disciplinárne vyšetrovanie získala úradne na starosť Lilian Ladel, ktorá odmietla registrovať manželstvá rovnakých pohlaví.

Preložila Jana Zajarošová

Prepodobný Sávva Osvietený Deň pamiatky 5. december (18. december podľa svetského kalendára)

Prepodobný Sávva sa narodil v 5. storočí, v Kapadokii, zbožným rodičom Jánovi a Sofii. Jeho otec bol veliteľom vojska. Keď odcestoval kvôli práci do Alexandrie, vzal so sebou svoju ženu a syna nechal u uja. Keď mal chlapec osem rokov, poslali ho na učenie do monastiera svätej Flaviany, ktorý sa nachádzal neďaleko jeho domu. Talentovaný chlapec sa veľmi rýchlo naučil čítať a dobre chápal múdrosti Svätého Písma. Zbytočne ho neskôr presviedčali rodičia, aby sa vrátil do sveta a oženil sa.

Ako sedemnáštročný prijal mníšsky postrih, tak prebýval v pôste a modlitbe, že sa stal dôstojným prijať od Boha dar uskutočňovania zázrakov (čudotvorenia). Po desiatich rokoch prežitých v monastieri svätej Flaviany sa prepodobný Sávva vybral do Jeruzalema a odtiaľ do monastiera prepodobného Evfimija Veľkého. Prepodobný Evfimij však nasmeroval svätého Sávva k abbe Feoktistovi, ktorý bol igumenom neďalekého kinoviálneho (spoločného) monastiera so strohým typikonom (pravidlami). Tam Sávva žil do svojich tridsiatich rokov ako poslušník.

Po smrti abbu Feoktista, jeho nástupca blahoslovil (dovolil)

prepodobnému Sávvovi zatvoriť sa v jaskyni. Z nej svätý Sávva vychádzal iba v sobotu, prichádzal do monastiera, modlil sa na bohoslužbách a jedol. O nejaký čas mu nedovolili stretávať sa s ľuďmi a prepodobný Sávva takto žil, „podvизal sa“ v jaskyni päť rokov.

Prepodoný Evfimij dohliadal na život mladého inoka (mnícha). Keď videl, že duchovne veľmi vyrástol, začal ho brávať do púšte Ruv (pri Mŕtvom mori). Odchádzali tam

14. januára a prebývali na púšti až do Kvetnej nedele. Prepodobný Evfimij nazýval svätého Sávvu dieťaťom – starcom, no starostlivo ho vychovával vo vysokých mníšskych cnostiach.

Keď prepodobný Evfimij odišiel k Hospodinovi (+473), svätý Sávva odišiel z Lavry a usadil sa v jaskyni neďaleko monastiera prepodobného Gerasima Jordánskeho (jeho pamiatka je 4. marca, zomrel v roku 475). O niekoľko rokov sa okolo svätého Sávvu začali zhromažďovať učenici, všetci, čo chceli žiť mníšskym životom. Tak vznikla Veľká Lavra. Mnísi postavili v jaskyni chrám, na mieste, ktoré im bolo ukázané ohnivým stĺpom.

Prepodobný Sávva založil ešte niekoľko monastierov. Po jeho modlitbách boli zjavené mnohé zázraky. Uprostred Lavry vytryskol prameň, v čase veľkého sucha začal pršať dážď, uzdravoval chorých a posadnutých. Prepodobný Sávva napísal prvý ústav cirkevných bohoslužieb (typikon), ktorý bol nazvaný „Jeruzalemský“, postupne ho prijali všetky palestínske monastiere. Svätý otec Sávva v pokoji odišiel k Bohu v roku 532.

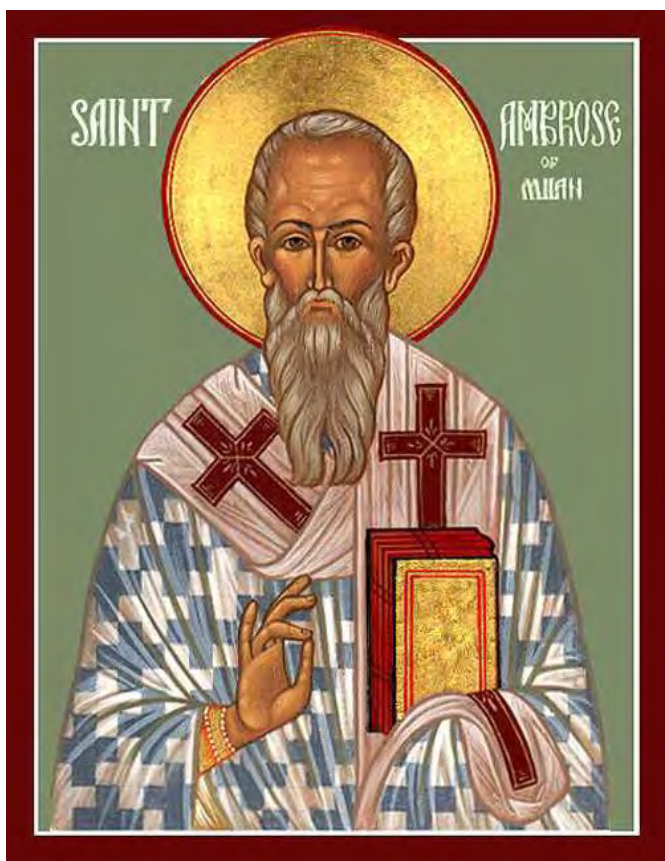
Prepodobne otče náš Sávvo, moli Boha o nás!

Podľa <http://days.pravoslavie.ru/Life/life3066.htm> preložil a upravil

Čtec Alexander Haluška

***Svätý Ambróz Milánsky/
Amvrosij Mediolandskij
(7.december/20.december)***

Svätý Ambróz pochádzal zo vznešeného rodu. Jeho otec bol cisárskym splnomocnencom pre Gáliu a Hispániu, ale bol neveriaci. Jeho matka bola kresťankou. Keď bol Ambróz ešte malé dieťa, prorocký hovorieval a nastavoval pritom ruku : „Pobozkajte ju, lebo raz budem biskupom.“ Po smrti jeho otca ho cisár ustanovil za splnomocenca Ligurskej oblasti, ktorej hlavným mesto bolo Mediolanum (dnešné Miláno). Keď zomrel milánsky biskup, medzi kresťanmi začali rozpory o tom, koho zvolia za nového biskupa. Ambróz, pretože mu to jeho úrad prikazoval, vošiel spolu s ostatnými do chrámu, aby tam nastojil poriadok. Ozval sa detský hlások a zvolal: „Ambróz biskupom!“ Všetci prítomní to vzali ako Boží hlas a aj napriek namietkam Ambróza ho jednohlasne zvolili za biskupa. Ambróz potom prijal sv. tajinu krstu a nasledujúcich sedem dní prijal všetky duchovné stupne, aby bol následne rokopoložený na milánskeho biskupa. Ako biskup upevnil Ambróz kresťanskú pravoslávnu vieru a potlačil herektikov, zveľadil chrámy, zaslúžil sa o rozšírenie viery medzi neveriacich, napísal mnoho poučných kníh a stal sa vzorným príkladom kresťana a duchovného pastiera. Bol to práve on, ktorý zložil ďakovný

chrámu skôr ako neučiní pokánie zo svojich hriechov.

S v ä t é m u Ambrózovi Boh daroval toľko blahodati, že na jeho prosby sa vrátili mŕtvi k životu, vyhánal démonov a predpovedal veci, ktoré sa stanú v budúcnosti. Zomrel v pokoji na začiatku Paschy v roku 397.

Svjatiteľu otče náš Amvrosije, molí Boha o nás!

Podľa <http://pravoslavi.org/viewtopic.php?f=26&t=271>.

hymnus Teba Boha chválime (Tebe Boha chvalim).

Ambróza pre jeho múdre slová navštevovali ľudia z ďalekých krajín. Bol veľmi obozretný, pracovitý a vo všetkom pozorný. Málo spal, veľa pracoval a neustále sa modlil k Bohu. Pre jeho cnosti mu Boh dovolil nielen vidieť, ale aj činiť veľa zázrakov. K prostým ľuďom bol mierny. Vtedajšiu cisárovnú Justínu obvinil a neskôr aj usvedčil z herézy, tyrana Maxima prekliat a cisára Theodisia I. nevpustil do svätého

Pripravila **Katarína Sopková**

Sv. Nikolaj v našom chráme

Na oslavu sviatku sv. Nikolaja sa v katedrálnom chráme v Košiciach zišlo veľa detí, mládeže, rodičov aj starých rodičov, aby si uctili tohto veľkého svätca. Všetko sa

začalo bohatým programom, ktorý si pre sv. Nikolaja a pre nás pripravili naše deti a mládež. Dozvedeli sme sa o jeho živote a skutkoch, vypočuli sme si rôzne duchovné piesne a „koľadky“ v podaní aj tých

najmenších a tiež hru na varhanoch, flaute aj gitare. Po programe sa všetci

tešili darčekom, ktoré nám rozdali otcovia duchovní. Nech nás všetkých náš veľký svätiteľ sv. Nikolaj ochraňuje a obdarováva Božou milosťou.

BPM Košice

Návšteva detí na onkológii

Dňa 11.12. 2013 naša košická mládež spolu s duchovnými otcami už druhý rok navštívili detskú onkológiu v Košiciach. Nevieme, kto z tohto stretnutia získal viac. Isté je, že stretnutie so statočnými bojovníkmi nás prinútilo aspoň na okamih si uvedomiť niektoré duchovné hodnoty a neopísateľnú krásu aspoň krátkeho úsmevu na tváričkách chorých detí. Po vianočných koledách im otec Vladimír poprial skoré uzdravenie, aby Narodenie Spasiteľa prežili v zdraví v domácom prostredí. V krátkosti sme im porozprávali o sv. Nektáriovi Eginskom, silnom zástancovi pred Bohom pacientov s onkologickými ochoreniami. Prišli sme s jeho sv. ikonou.

Nakoniec sme im rozdali darčeky (k sviatku sv. Nikolaja) a všetci zaspievali a popriali detičkám „Mnohaja a blahaja lita“.

Prosíme všetkých o modlitby za skoré uzdravenie týchto bojovníkov: Janko, Viktória, Katka, Duško, Štefan, Damián, Janko. Spasi Hospodi.

BPM Košice

Organizovali ste na cirkevnej obci zaujímavé podujatie pre mládež? Alebo ste sa na nejakom zúčastnili? Tak si to nenechávajte len pre seba, podelte sa o vašu radosť aj s ostatnými a pošlite nám článok do Istiny: istina12@gmail.com

Opäť v Giraltovciah

Koncom decembra členovia Bratstva pravoslávnej mládeže boli svojou prítomnosťou a spevom potešiť deti aj dospelých v Domove sociálnych služieb v Giraltovciah. V priestoroch domova nachádza svoj domov 121 klientov od narodenia bez vekového obmedzenia. DSS je kombinované zariadenie, a to domov sociálnych služieb pre deti a domov sociálnych služieb pre dospelých, preto aj veková skladba je rôznorodá. Klientelu tvoria občania s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorým je telesné postihnutie, duševné poruchy a poruchy správania alebo zmyslové postihnutie alebo kombinácia postihnutí.

Hneď po príchode sme boli milo prekvapení vopred pripravenou atmosférou, pretože koncert prevažne detí, no aj tých starších, bol už v plnom prúde. Nie len my, ale aj ostatní ľudia v hľadisku boli milo zaujatí speváckymi výkonmi. Po tomto vystúpení sme naše koledy a vinše (ktorých prednes sme pripravovali v priestoroch Pravoslávneho kňazského seminára) predniesli aj my. Potom sme ešte svojím spevom navštívili izby tých, ktorí sa vzhľadom na svoje telesné postihnutie nemohli zúčastniť na koncerte v spoločenskej miestnosti.

Po tom, čo sme navštívili všetky pavilóny, sme sa vrátili do spoločenskej miestnosti, kde milý a vďačný personál pripravil občerst-

venie a vianočný punč, ktorý nám všetkým ohromne chutil.

Aj týmto by sme sa všetci chceli poďakovať nie len detičkám, ale aj personálu za možnosť úsmevom rozjasniť tváre tých, ktorí to potrebujú a tých, ktorí to vedia najviac oceniť.

Matúš Kostičák

Sv. Nikolaj v nemocnici

Tak ako každý rok na sviatok sv. Nikolaja, vo štvrtok, 6. decembra 2013 študenti Pravoslávnej bohosloveckej fakulty v sprievode s otcom protodiakonom Jánom Husárom a otcom diakonom Miroslavom Humenským navštívili Fakultnú nemocnicu s poliklinikou v Prešove, aby potešili hospitalizované deti a pacientov na detskom, infekčnom, internom oddelení a oddelení pre dlhodobu chorých pacientov. Sv. Nikolaj pacientom, ale zároveň aj personálu FNsP rozdal viac ako 250 balíčkov, ktoré potešili tak malých ako aj veľkých. Pacienti ako aj personál boli veľmi prekvapení a potešení návštevou a programom dopĺňaným spevom, ktorý si pre nich študenti spolu so sv. Nikolajom pripravili.

Matúš Rošič

Bol v útulku pre malomocných na jednom ostrove v Tichom oceáne. Strach a hrôza. Chodiace mŕtvol, zúfalstvo, zúrivosť, rany a hrôzostrašne znetvorení ľudia.

A predsa, uprostred tejto spúšťa si jeden chorý starec zachoval prekvapujúco žiarivé a usmievané oči. Telesne trpel rovnako, ako

jeho nešťastní spoločníci, ale on sa húževnato držal života. Nijaké zúfalstvo, ale láskavý prístup k iným. Tento zázrak života v pekle malomocenstva vzbudil Follereauovu zvedavosť. Nevedel si to vysvetliť. Čo dáva tomuto starcovi postihnutému takouto chorobou silu žiť? Nenápadne ho sledoval. Zistil, že starček sa vždy na svitaní privlečie k ohrade útulku presne na to isté miesto. Posadí sa a čaká. Nie na východ slnka, ani na nádherné svitanie na brehu Tichého oceána. Čaká, kým sa na druhej strane ohrady neobjaví žena v jeho veku, s tvárou plnou jemných vrások a očami vyžarujúcimi nehu. Žena neprehovorila. Vyslala len tiché diskkrétne posolstvo: úsmev. Muž sa pri tom úsmeve rozžiaril

a odpovedal naň tiež úsmevom. Nemý rozhovor trval niekoľko chvíľ. Potom sa starec zdvihol a odtackal sa k barakom. Tak to bolo každé ráno. Akýsi druh každodenného zdieľania, prijímania, spoločnosti.

Malomocný prežíval každý nový deň, vyživený a posilnený týmto úsmevom a s úsmevom tej ženskej tváre vydržal až do nového stretnutia. Keď sa ho Follerau na to opýtal, malomocný mu povedal: „Je to moja žena“. Po chvíľke ticha dodal: „Skôr ako som sa dostal sem, tajne sa o mňa starala a liečila ma všetkým, čo sa jej podarilo zohnať. Jeden čarodejník jej dal akúsi mastičku. Každý deň mi ňou natrela celú tvár okrem malého miesta, na ktoré ma pobozkala... To všetko bolo zbytočné. Potom ma chytili. Ale ona ma našla. Každý deň viem iba vďaka nej, že ešte žijem. A žijem rád jedine pre ňu.“

Dnes ráno sa na teba určite niekto usmial, aj keď si to nezbadal. A určite dnes niekto čaká na tvoj úsmev. Ak vojdeš do chrámu a otvoríš dušu tichu, zistíš, že Boh je ten prvý kto ňu prijíma s úsmevom.

Bruno Ferrero: Malé príbehy na potešenie duše <http://www.usmejsa.sk/clanok.php?id=19>

Prípravila Radka Baková

Myslím si, že dnešná generácia možno viac ako inokedy potrebuje skutočné a správne vzory, aby smelo a čestne žila prítomnosť, odhodlane a triezvo kráčala k budúcnosti, no opierala sa pritom o sväté a svetlé príklady minulosti. Jedným z takýchto svetlých príkladov je aj vладыka Josif – episkop bitoľský a neskorší metropolita skopský. Jeho meno sa totiž spája s naším územím a s neľahkým návratom našich pradedov od zloslávnej únie k jednej, svätej, sobornej a apoštolskej Cirkvi. Vладыka Josif ako episkop bitoľský sa totiž významnou mierou podieľal na formovaní našej eparchie (mukačevsko-prjaševskej) a pravoslávia na Podkarpátí. Poeticky povedané, spolu s inými srbskými vладыkami orali tú istú roľu a siali semeno pôvodnej viery medzi tým istým národom. A že episkop Josif vyoral širokú brázdu a preoral široké pole, o tom svedčí história. Hoci medzi naším národom nepôsobil dlho, „cieľavedome pripravoval podmienky pre svojho nástupcu“. No nechajme o tejto práci a práci jeho spolupracovníkov na Podkarpátí hovoriť samotného vладыky Josifa: „Vyučili sme cez 50 mladých chlapcov v našich bohosloviach (seminároch), najmä v bitoľskej. Začali sme v roku 1921 s tri až päťtisíc pravoslávnyimi, s 4-5 farnosťami a tamajším nevzdelaným duchovenstvom, a teraz sme mali okolo 120 chrámov a niekoľko ženských a mužských monastierov, cez 40 mladých ško-

lovaných svjaščenníkov (kňazov) a mníchov s asi 200 tisíc veriacimi, s rezidenciou ustanovenou v Užhorode a postaveným episkopským domom. Čiže eparchia dobre organizovaná a vo všetkom solídna.“ No pritom dodáva, že si ani nikdy nepomysleli, aby túto eparchiu podržali navždy pre seba, t.j. pre Srbskú pravoslávnu cirkev. Dobré je spomenúť i jeho nenaplnené plány vytvoriť samostatnú metropoliu na čele s rodeným Moravanom sv. vладыkom Gorazdom (Pavlíkom).

Ďalší dôvod, prečo som sa rozhodol písať o vладыkovi Josifovi, je viac-menej osobný. Ako duchovný našej miestnej Cirkvi som mal neraz možnosť slúžiť na antiminsoch¹ podpísaných práve Josifom – episkopom bitoľským, ktoré sú ešte vždy po mnohých našich chrámoch (Medvedie, Krajné Čierne a pod.). Jeden takýto antimins sa nachádza i v chráme, ktorý spravujem. Asi natrvalo sa mi vryl do pamäti moment, keď autobus plný srbských pravoslávnych pútníkov zastal pri chráme v Hrabskom a títo veriaci so slzami v očiach pozerali a bozkávali starý antimins, podpísaný taktiež vладыkom Josifom, uvedomujúc si, koľko námahy a obety vynaložil človek z ich rodu, aby sa sväté Pravoslávie

¹ Antimins – naprestolné plátno s vyobrazením kladenia Christa do hrobu, v ktorom sú zašité sv. „mošči“ a je na ňom podpis episkopa. Bez tohto antiminsu svjaščenník (kňaz) nemôže slúžiť sv. liturgiu.

udržalo aj ďaleko za hranicami jeho vlasti. Ako mi vtedy povedali mnohí z nich, „ani sme nevedeli, že naše dejiny, naše národy a naše miestne Cirkvi sú tak hlboko späté“.

No okrem týchto dôvodov existuje však ešte jedna príčina, kvôli ktorej som sa rozhodol pre odkrytie aspoň prvých etáp života vladyku Josifa. Tento človek, ktorý toľko znamenal pre srbskú, no i našu cirkevnú históriu, bol predovšetkým človekom z ľudu a takým ostal aj vo vysokých cirkevných funkciách. Myslíme si, že informácie o jeho detstve, mladosti, štúdiu či duchovenskej činnosti, ako aj jeho pohľady na „rodoľubie“, rusofilstvo a pod., môžu v mnohom pomôcť dnešnému mladému pravoslávnenému človeku a dajú neraz sterilnej histórii takpovediac, ľudskú tvár. Pre ľudí, ktorí sú tu vychovávaní kvôli službe „Bohu a rodu“, zasa mnohé cenné rady, pohľady a lásku k jednoduchému národu, z ktorého vzišiel a pre ktorý celý život pracoval vladyka Josif.

Episkop a neskôr metropolita Josif sa narodil v roku 1878 v obci Dreženik, od Boha mu daným rodičom Kostovi a Jelisavete. Z rodného domu si odniesol jemu prirodzenú triezvosť a múdrosť, zbožnosť a česťnosť, cirkevnosť i „rodoľubie“, ale i tú národnú pracovitosť a pohostinnosť, ktoré stáročiami charakterizujú srbského človeka i srbský národ.

Keď si sám spomínal na svoje detstvo, hovoril, že matka naňho

vplývala srdcom i dobrotou a otec rozumom, vytrvalosťou a často i úpornosťou v zvládaní životných peripetií. „Matku som veľmi ľúbil a pred otcom som mal bázeň“ – hovoril vladyka Josif. No jedna spomienka z jeho detstva je obzvlášť vzácna, najmä pre študentov a učiteľov bohosloveckých fakúlt. Je to spomienka na to, ako mu jeho mama vysvetľovala svätú tajinu Eucharistie a upozorňovala ho, aby toho dňa, keď ju prijme, nič zlé nepovedal, nepluvol ani neučinil. Lebo inak „neprijmeš do seba „Boží zákon“, ale živé uhlie, ktoré ťa popáli“. Je až zarážajúce, ako je táto „národná a blahočestná teológia“ zbožnej ženy, nevediacej čítať a písať, zhodná so svätootcovským bohoslovím. Za všetky príklady uvediem aspoň slová modlitieb pred sv. Pričaščením: „Jákože ohň da búdet mí, i jáko svít, Tílo Tvoje i Króv, Spáse mój, prečestnája, opalája hrichóvnoje veščestvó, sžihája že strastěj térnije, i vseho mja prosviščája.“, či „Choťá jásti, čelovíče, Tílo Vladýčne, stráhom pristupí, da ne opalíši sja: ohň bo jést.“ Ako hovorí ďalej samotný vladyka Josif, „neskôr, ako profesor Bohoslovi-je² som si všimol, že ani naši učené teológovia nedokázali tak múdro a tak jednoducho vysvetliť svojim žiakom význam svätej tajiny Pričaščenía – Eucharistie.“

Pokračovai na budúce.

Pripravil **prot. Peter Savčák**

2 nižšej cirkevnej školy

„Sláva Tebi Bože náš, sláva Tebi,“ znelo 26. októbra 2013 v pravoslávnom chráme Svätého Ducha v Medzilaborciach. Svätú Tajinu manželstva sa rozhodli prijať brat Anastasij Momot a Michala Žolnová, naša mládežníčka a dirigentka medzilaboreckého mládežníckeho zboru svätého apoštola Andreja Pervozvaného.

Naším novomanželom by sme chceli zaželať mnoho Božej lásky, blahodati, veľa pokoja a trpezlivosti na spoločnej plavbe rozbuřeným morom života, aby s pomocou Božou a modlitbami svojich rodičov úspešne doplávali do pokojného prístavu Kráľovstva Nebeského, mnoho tvorivých myšlienok a odhodlania naďalej pracovať v Cirkvi na velebe Božej slávy nádherným spevom.

Nech Vás Hospodin osvecuje, nech Vás Bohorodička ochraňuje, nech svätý Anastasij a archistratich Božij Michail budú vždy Vašími mocnými a vernými pokroviteľmi.

Na mnohaja i blahaja lita!

Mládežníci z BPM Medzilaborce

Tofu praženica

1 cibuľa

1 biele alebo údené tofu, podľa chuti

Olej

Kurkuma

Lahôdkové droždie

Sol'

Mleté čierne korenie

Na oleji orestujeme nadrobno nakrájanú cibuľu do sklovita, pridáme lahôdkové droždie a rozpúčené tofu. Ochutíme kurkumou, soľou a mletým čiernym korením, ešte chvíľu opekáme a môžeme podávať.

Zemiakové placky s kyslou kapustou

1 kg zemiakov

½ kg kyslej kapusty

Hladká múka

Cesnak

Sol'

Čierne korenie

Olej

Zemiaky očistíme a postrúhame alebo rozmixujeme. Kapustu zbavíme šťavy a pokrájame na menšie kúsky, zmiešame so zemiakmi a zahustíme múkou, množstvo záleží od vodnatosti zemiakov. Ochutíme roztláčeným cesnakom, soľou a čiernym korením. Opekáme na oleji, alebo kto chce zdravšiu verziu, tak olej pridáme k zmesi a

vo vymastenej forme upečieme v rúre.

Kokosové osie hniezda

400g hladkej múky

250g stuženého rastlinného tuku

1dl vody

20 g droždia

1PL cukru

300g cukru

Štipka soli

1 balík strúhaného kokosu

Z vody, droždia a PL cukru urobíme kvások. Keď vykysne, pridáme k múke a tuku a vymiesime cesto. Rozdelíme na 4 bochníky a necháme pol hodiny kysnúť. Kým cesto kysne, zmiešame kokos s 300 gramami cukru a zalejeme 2 decilitrami vriacej vody a necháme postáť. Bochníky postupne rozvaľkáme a každý naplníme štvrtinou krému, zvinieme. Pokrájame na kolieska hrubé cca 2 cm a poukladáme na plech vystlaný papierom na pečenie. Pečieme pri teplote 150 °C do ružova. Upečené posypeme práškovým cukrom.

Pripravila **Markella**

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku

skupina Humenné a pravoslávna cirkevná obec v Humennom

14. februára 2014 o 18:00

sa v penzióne Aston uskutoční

4. ročník plesu skupiny BPM Humenné

Cena lístka

19 €

v cene je zahrnuté:

prípitok, predjedlo, polievka,
hlavné jedlo, kapustnica,
káva, 1L vína na 4 osoby

DJ Fundak

Doneste si so sebou dobrú náladu a občerstvenie podľa chuti....

Bližšie informácie Vám podá o. Peter Humeník (0911 966 483, 0903 032 530)
alebo vedúca mládežníckej skupiny Lucia Chaľová (0918 796 576)